

Una Línia Llei nempasitana. Identificació d'una línia megalítica a la vall de Cabó i la seva evolució i manteniment

La identificació d'estructures megalítiques i, específicament de dòlmens, és qüestió coneguda al Pirineu, de punta a punta. En l'indret on es desenvolupen aquestes vintenes trobades, i ben a prop, hi ha un menhir caigut de grans dimensions. Al seu redós, i juntament amb una antiquíssima estructura sagrada, hi va créixer tot un nucli habitat. Un monestir, una ermita, un nucli, un menhir que ha sobreviscut ajagut com un gegant en repòs.... tots, en un mateix indret. Ens podem preguntar: aquesta proximitat entre ells resultaria fruit de l'atzar?

Podria ser. Però no només és això. Creiem que hi ha molt més que atzar en aquesta concentració d'energia i de poder tel·lúric i espiritual. La creació d'estructures megalítiques, amb forts vincles de relació –tant física com esotèrica– amb les persones que habiten el seu entorn, forma part d'una manera de fer de les societats en el neolític i altres de situades molt anteriorment en el temps, i estan previstes i proposades en el lloc per al seu ús pràctic.

Cristina Orduña i
Ponti, periodista

Antoni Fiol i Colomar,
arquitecte

Les raons que reposen en el fons d'aquesta dinàmica de creació d'estructures que podem anomenar sagrades són de tipus energètic, amb aplicacions, com hem dit, pràctiques i amb objectius possiblement aprofitats per l'espiritualitat, també. D'una tal manera que, segons l'estudi realitzat sobre aquest tipus d'estructures per especialistes de gran renom, (i no només a Europa i a la península ibèrica) en l'àmbit de la radiestèsia, com Cardinaux a Suïssa, Jáuregui, Petralanda, Rubio i d'altres a Espanya, es constata una disposició que segueix uns patrons establerts pels corrents tel·lúrics i emanacions de substàncies minerals i químiques de l'interior de la Terra; uns patrons que facilitarien l'establiment de totes aquestes aplicacions mencionades. Aquesta seria la base sobre la qual els menhirs, dòlmens o estructures més complexes com piràmides o temples exerceixen una acció concreta sobre la vida que s'hi exposa. I la raó també, esgrimida per alguns estudiosos,¹ que s'hi acabin encavalcant centres de trobada, de pregària, d'habitatge, de comerç, de vida.

L'energia i com se situa

Seria interessant fer una immersió en la complexa diversitat que anima el tel·lurisme de la Terra i també parlar sintèticament del complex entramat magnètic i elèctric en què s'insereix la vida. Perquè sense comprendre alguns elements essencials del comportament de l'activitat biològica, no és possible trencar els estereotips que tenim sobre les estructures megalítiques com ho són els que tractem aquí; els dòlmens de la vall de Cabó, que, els avancem, resulta que estan exactament disposats en línia recta, orientats a la sortida del sol en l'inici del solstici de l'hivern a la vall, justament seguint la constel·lació de la Serp, que sembla que seria visible també (millor que ara) en aquell moment del calendari, en aquest indret, observant l'evolució del moviment planetari.

No ens hi estendrem gaire i anem per feina: en primer lloc, el planeta en què vivim, la Terra, no és pura matèria inert. És un ésser viu, ple d'energia magnètica i elèctrica, que es modifica constantment i que acull centenars de milions d'organismes (que tenen moltes diverses formes i mides).... que són vida! Bacteris, rizomes, virus, paràsits, fongs uneixen les seves particularitats i necessitats per ensamblar-se i crear organismes complexos, com l'ésser humà mateix. Els sistemes mineral, vegetal i animal tenen el mateix substrat: la càrrega electromagnètica. Així, podem concloure que el material amb què es construeix el dolmen o menhir (pedra) és viu, encara que el seu moviment sigui definitivament lent i, també com a mínim, és un conductor elèctric.

El plasma

Aquest de l'electricitat, precisament, és un segon aspecte molt important: tota la matèria de l'univers està carregada elèctricament i forma un mar de partícules ionitzades, que es denomina *plasma* per la seva semblança amb les cèl·lules vives i que té un comportament natural imprevisible.²

Podríem dir que tot conté electricitat i electrons: les estrelles del cel, les nostres cèl·lules, qualsevol part d'una planta, i els minerals. I, òbviament, tot conté moviment, encara que de diferent qualitat i en diferents mesures. Totes les coses i elements que podem imaginar

—encara que sigui una eina del camp— es relacionen amb el camp elèctric del seu entorn. Allà ben lluny, els espais entre estrelles i galàxies; i ben a prop nostre, els espais entre els objectes i matèria que percebem, no estan buits: són espais curulls de partícules atòmiques carregades d'electricitat.

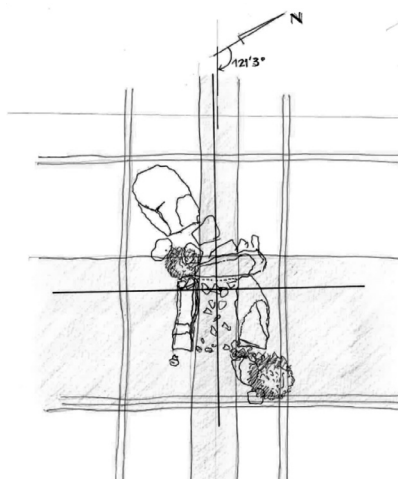
La Terra, mestressa d'un nucli consistent (asseguren, que no ho hem vist, de ferro) i sacsejada pels camps elèctrics del sistema solar que la fan girar, crea un camp magnètic que alimenta la vida. La biosfera és de càrrega elèctrica negativa i la ionosfera, de càrrega elèctrica positiva. La interacció entre aquests dos camps o pols porta molts i diversos fenòmens, que —sembla, tampoc no hi érem— milers anys enrere eren més ostensibles i forts. El que constatem és que la pluja és creada per aquesta interacció, amb l'amable, incondicional i exclusiva aportació de la massa vegetal, bàsicament, arbres. Molt cert que podem gaudir de fenòmens extraordinaris com les tempestes elèctriques o les aurores boreals... I que els monuments megalítics compten amb aquest bagatge electromagnètic entre la geosfera (biosfera) i la ionosfera, i molt més enllà..., per crear una interacció concreta que afecta el seu entorn immediat i, en el cas d'un dolmen, el seu interior.

Tercer punt i molt interessant... L'home forma part d'aquest sistema de què parlem. Les cèl·lules es comuniquen entre elles amb un refinat sistema electromagnètic i creen en el seu si una manera d'electricitat (ATP), que és el que aporta l'energia per sostenir la vida al cos. El camp energètic, que s'anomena tot sovint *biocamp*, es va conformant en forma molecular o química, en forma lumínica o fotònica, en forma calòrica, elèctrica, magnètica, radioactiva, vibratòria i sònica.³ Tot... a dins d'un mateix cos.

Així doncs, la capacitat d'interacció és molt més gran del que a primer cop d'ull copsem. Entre tots els éssers. I amb l'entorn. De tal manera, que "parlem" de moltes diverses

Dolmen de Cobretrades

Plànol de forces tel·lúriques del dolmen de Cobretrades

maneres, amb molts i diferents interlocutors. És així que el reputat especialista Stéphane Cardinaux explica que l'ésser humà té els ressorts per interactuar amb la complexa realitat que l'envolta i que la seva consciència articula la seva realitat física i el resultat de la interacció.⁴ Com una caixa de ressonància, que capta i envia freqüències al món. I per suposat, interacciona amb l'estructura sagrada en què està.

Ones de forma

La quarta consideració és l'efecte que produeixen les formes, la geometria; el seu influx en què l'envolta. Aquest efecte, una energia molt subtil, són les anomenades *ones de forma*, ones portadores d'una influència mesurable. Òbviament, les formes i la posició dels dòlmens que ens arriben avui en dia estan distorsionades en gran part a causa dels moviments terrestres, i inclemències, del pas del temps, i de la interacció humana: en molts, la posició no és l'original. D'altra banda, en alguns casos, aquests dòlmens s'han convertit en estructures més sofisticades, com un temple romànic –i és el cas en algun dels punts estudiats, creiem–. El que volem dir és que la posició de les peces que conformen el dolmen, la seva mateixa situació en l'àrea geogràfica... l'estructura geomètrica dels temples i la seva arquitectura, tot forma part d'un llenguatge molt subtil que, captat pels nostres sentits, provoca un efecte determinat.

També, en aquesta mateixa consideració, hem d'observar el que envolta normalment aquestes estructures: parlem de la natura i la massa vegetal, ja que elles mateixes són el resultat de patrons geomètrics⁵ i estan incidint en aquesta percepció de l'ambient que crea l'indret.

Voldríem fer espai en aquest desgranat d'elements que fan possible la contingència dels dòlmens o altres espais sagrats per tractar una informació que pot resultar xocant en un treball com aquest, però que ens sembla important detallar: els dòlmens s'han construït a la manera que els alquimistes i espagiristes construeixen un elixir o ungüent determinat. Com sabem, aquests darrers, a l'hora de fer un treball de destil·lació amb les plantes i minerals, tenen en compte per a les seves formulacions un element molt i molt determinant: l'energia i la *llum* que dimana del Sol, que es reflecteix en els planetes que l'envolten. Aquests, alhora, reflecteixen una nova energia tenyida de les seves pròpies qualitats planetàries en la Terra i tot el que l'habita. Entre aquests planetes hi podem posar la Lluna, que encara que no és un planeta, si que és un satèl·lit del nostre planeta, al qual influencia determinantment. Aquesta energia planetària i solar compta i molt, i la podem enregistrar com una força natural.

Línies tel·lúriques

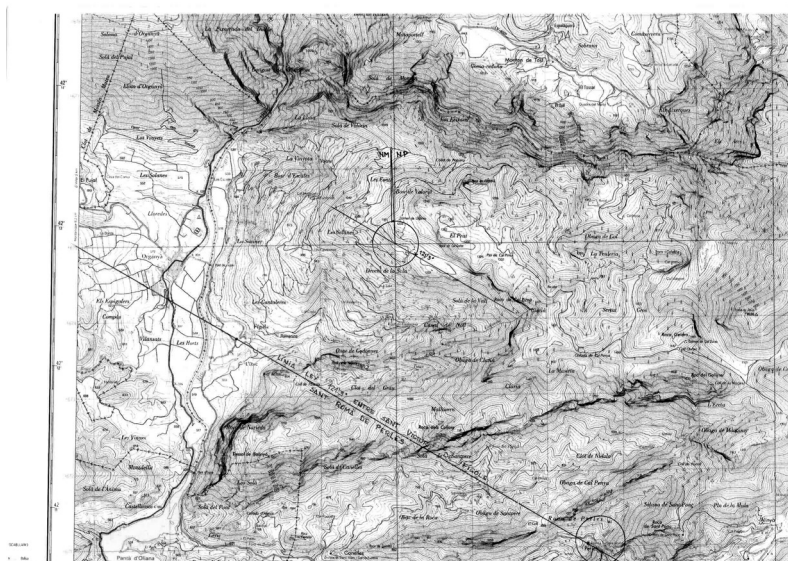
I finalment, entrem en el darrer punt: la Terra no és una capa uniforme, una catifa plana dibuixada a desig del usuari. La Terra està travessada de corrents tel·lúrics, forces interiors de gran potència que creen fenòmens que modifiquen el paisatge. Són fenòmens com diàclisis i falles, quan hi ha esvorancs; corrents d'aigua que rellisca de manera més o menys profunda per sota del terra que trepitgem; són *malles* de línies creades per la dimanació que creen metalls com l'or, la plata, el coure i d'altres; hi ha *malles* que crea el mateix

magnetisme de la Terra; hi ha vòrtexs energètics creats pels camps magnètics i per les emocions; i finalment, són també xemeneies de *respiració* entre l'interior i l'exterior de l'escorça terrestre.⁶

És justament aquest aspecte en què ens centrarem més en aquesta comunicació. Hem constatat el que expliquen i després mostren amb gràfics els estudiosos en geobiologia sobre les catedrals, o els dòlmens: tot temple o lloc sagrat queda sustentat sobre una xarxa concreta de corrents tel·lúrics, disposada de manera que autoconté l'estructura sagrada, *l'alimenta* energèticament i la fa útil, fet que provoca la seva "entrada en funcionament" per l'activació de camps de tipus electromagnètic i d'altri. Hi ha xarxes i interaccions que milloren el que s'hi exposa (com llavors) en un punt concret; que activen; que expandeixen la qualitat de la percepció de qui s'hi sotmet. Un secret: us direm que no és un caprici que la posició de l'oficiant en una cerimònia en una església romànica sigui el que és... la posició de l'altar sol coincidir amb l'encreuament més potent d'aquestes xarxes tel·lúriques de què parlem. Per tant, i fent un paral·lelisme amb els dòlmens, el punt de màxima intensitat energètica en el seu interior ha de respondre, per tant, a un element sagrat de transformació (la que sigui).

A la vall de Cabó, la vall nempasitana

Per situar el context geogràfic de què parlem, val a dir que la vall de Cabó té obertura a la conca del riu Segre, a la comarca de l'Alt Urgell. La situem entre la Seu d'Urgell i Oliana

Línia orogràfica dòlmens al plànol de la vall

com a poblacions importants de referència. S'hi accedeix des de la carretera comarcal C-14, al pas de la població d'Organyà, població que també queda inclosa en aquest estudi que presentem. És una vall que queda orientada en l'eix est-oest: aquest és un element bàsic a tenir en compte, ja que parlem de quelcom que aprofita aquesta orientació precisament per gaudir de la seva influència i significació. El clima de la vall és pirinenc tot i que la comentada situació procura una certa protecció de les inclemències que vénen del nord. Als fulletons de publicitat turística de la vall de Cabó es parla d'uns dòlmens. Els estiuejants, esperonats per aquesta difusió del que veuen com les restes d'un mite difús, s'hi passegen d'un a l'altre, i pocs entenen què és el que admiren..., més enllà d'un cúmul de pedres d'un significat ignorat i amb una utilitat més aviat discutible. Fan el camí trepitjant un antic corriol de bast medieval, després transformat en camí de carro i actualment en desús habitual, perquè la carretera, més a prop del peu del bosc, uneix els nuclis poblats d'aquesta vall. Creiem probable que el petit poble de Cabó fos un assentament humà des de molt antic, i parlem almenys de 2.500 anys aC, i que també ho fos Organyà. La vall de Cabó és descrita en pergamins medievals com la vall de "Nempas", que podríem traduir com *no hi ha pas*; suposem que en referència a la serra de Boumort, que la tanca per ponent i que fa de frontera natural i de barrera amb la veïna comarca del Pallars. Pel nord i el sud també està tancada en forma de ferradura, amb l'alta muntanya.

Aspecte orogràfic

També considerem, a partir de les conclusions dels estudis dels noms de la toponímia que hem consultat, que l'orografia que contemplem avui fos molt diferent en l'època de construcció dels dòlmens. D'una banda, el topònim *Organyà*⁷ suggereix que fos un indret al costat d'una gran bassa ('Or' és referència a l'aigua, amb l'afegit que fa referència a lloc embassat) que se situaria en l'àmplia zona dels actuals horts i que, poc a poc, s'ha anat escolant per la zona del pont d'Espia. En quina època? No disposem de prou dades per elaborar una teoria. D'alguna manera, l'actual aquífer, sustentat per la bassa subterrània profundíssima a la font Bordonera, alimenta aquesta possibilitat, que ara pot semblar sorprenent.

D'altra banda, necessàriament, les tales d'arbres realitzades arreu del Pirineu en diverses èpoques (entre d'altres, les dutes a terme per a la construcció de l'Armada Invencible, al segle XVII i XVIII i les explotacions comercials del bosc consecutives posteriors, ja més a prop, al segle XIX i fins a mitjan segle XX),⁸ també han anat reconfigurant el paisatge, eliminant els arbres de gran mida –de ben segur centenaris– i deixant-hi un bosc jove, de no més d'uns cent anys, que és el que podem contemplar a la zona ara.

Aquífer de la font Bordonera

Descripció de la línia

Si fem una descripció del que anomenem *Línia Llei* de dòlmens, hem de posar en relleu algunes de les nostres troballes: en fer extensiva la perfecta línia recta que conformen els dòlmens a la falda de la serra de Sant Joan, que limita al sud la vall, hem constatat que s'allarga a d'altres punts en els quals actualment hi ha esglésies romàniques, en una situació en l'orografia propera que dona sentit a tota una estructura que interpel·la per la vinculació amb el sagrat. Amb tot, cal assenyalar que almenys un dolmen de la línia estudiada ha desaparegut, possiblement per causa de la gestió agropecuària privada, i un altre, el

Serra de Sant Joan

del Molí de Favà, ha quedat ressituat (*reconstruït*) per l'administració⁹ sense causa explicada i, encara que es manté en certa cohesió, ha quedat desplaçat).

Aquestes estructures megalítiques haurien estat disposades entre el 1200 i el 400 aC, pel poble ceretà, de cultura ibera, que són els que colonitzaven aquesta zona de la Cerdanya, fins a la Seu d'Urgell, Organyà i la vall de Cabó. Resistents en les guerres púniques, a Cartago i després a Roma, el seu món està molt marcat per les jerarquies, i en elles, els druides o sacerdots són homes de gran ascendència, preparats durant anys per mestres més grans en creences i capacitat sensitiva, que confien en la indestructibilitat de l'ànima, de gran vinculació amb la natura i la seva transformació; entrenats en l'oracle, organitzadors de culte i responsables dels procediments judicials.¹⁰ Aquestes relacions han estat relatades per diversos autors des d'èpoques reculades i coetànies.

Situem l'inici de la línia que creiem que unifica els dòlmens a Perles, a l'església de Sant Romà, veient que travessa un indret a la carena immediata on la roca presenta un forat natural molt poc habitual, el pont del Coll de Perles, i segueix per l'actual església de Sant Víctor de Figols, passa a prop de l'antiga col·legiata de Santa Maria d'Organyà i s'endinsa a través de la carena a la vall de Cabó, amb els dòlmens de Cobertrades, Colomera, Malpàs, l'Oliva, Peracabana, Clot de les Canyes i Boixadera. Aleshores trobem un element determinant en aquest recorregut, que és l'església de Sant Serni de Cabó, amb unes particularitats molt especials; i la línia acaba al dolmen del Molí de Favà i el Finisterre particular d'aquest recorregut, la serra de Boumort, el *Nempas* medieval. Per què diem que és una Línia Llei? Perquè compleix els requisits: funciona com una xarxa de connexió de força energètica entre antics llocs sagrats, amb connexió visual entre ells, tal com s'han descrit específicament¹¹ per Alfred Watkins.

La línia general que tracen tots els dòlmens està orientada a 121,3°, encara que cadascun té la seva pròpia orientació que podem veure més avall:

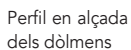
1. Sant Romà de Perles, orientació: 100°
2. Sant Víctor de Fígols, orientació: 76°
3. Santa Maria d'Organyà, orientació: 100°
4. Dolmen de Cobertrades, orientació: 121,3°. La seva situació és dominant geogràficament. Està situat sobre un promontori des d'on es veu clarament la sortida del sol en el inici del solstici d'hivern, i els primers fils de llum s'hi reflecteixen exactament.
5. Dolmen de Colomera, orientació: 120°
6. Dolmen de Malpàs, orientació: 90°
7. Dolmen de l'Oliva, orientació: 302°
8. Dolmen de Peracabana orientació: 255°
9. Dolmen desaparegut (possiblement)
10. Dolmen del Clot de les Canyes, orientació: 91°
11. Dolmen de Boixadera, orientació: 118°
12. Sant Serni de Cabó, orientació: 264°
13. Dolmen del Molí de Favà, orientació: 64°
14. Serra de Prada i Serra de Boumort

Un dolmen és una construcció megalítica composta, almenys, de tres lloses de pedra posades en vertical que en sostenen una de més gran d'horizontal i que funciona com coberta. Quant a la localització dels vuit dòlmens de la vall de Cabó, estan tots disposats en la mateixa línia recta orientats a llevant, encara que hi ha dos casos que estan orientats a ponent. Són els de l'Oliva i els de Peracabana. Segons la nostra teoria, els hem de considerar elements d'introspècció i d'iniciació de tipus xamànic. Seguim les teories dels autors Cardinaux, Alcañiz, Petralanda i Jáuregui i Sáez, entre d'altres, en la seva consideració dels dòlmens com a espais de culte o transformació druídics, en els quals es realitzarien rituals sagrats. Pels objectes que s'han trobat en les excavacions, es considera que la seva utilització s'ha mantingut vigent durant centenars d'anys fins a final de l'edat mitjana.

Les característiques generals d'aquestes estructures megalítiques eren aquestes: quadrades, circulars o trapezoïdals i disposaven d'un corredor cobert fins a la cambra central. Certament, els estudiats no conserven els corredors. Singularment, el de Colomera permet reconèixer el traç del corredor d'entrada. Possiblement, per la seva situació en el territori, també el de l'Oliva tindria un accés per corredor, avui desaparegut.

El que determina que un lloc sigui sagrat –o anomenat de poder– i allò que el caracteritza, és l'existència de xarxes tel·lúriques: falles i corrents d'aigua, i un vòrtex i una possible xemeneia tel·lúrica (no sempre). En molts casos, és un corrent tel·lúric general, anomenat *de vida*, el que sustenta tot l'entramat de la línia Llei, i en aquest, també, doncs parlem d'un corrent d'aigua, el del riu de Cabó, que va de cap a cap de la vall.

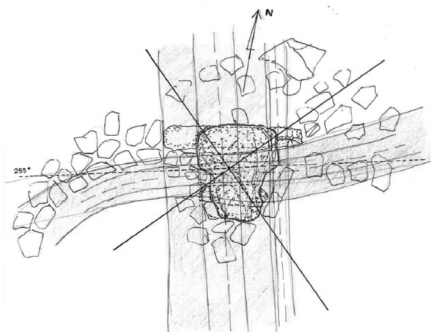
En els dòlmens estudiats hem pogut percebre les traces de les típiques estructures sagrades: un triple recinte, un camí d'aproximació, el que s'anomena *quadrat màgic*, i el seu punt d'activació. Els dòlmens, generadors d'energia i de consciència, poden ser de dos

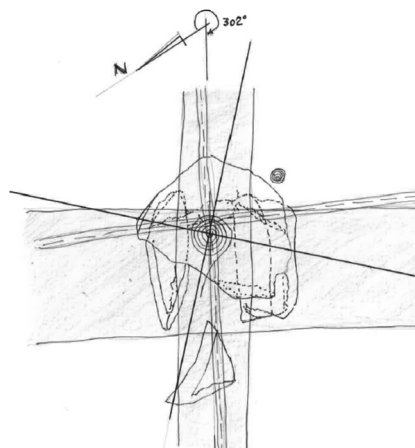
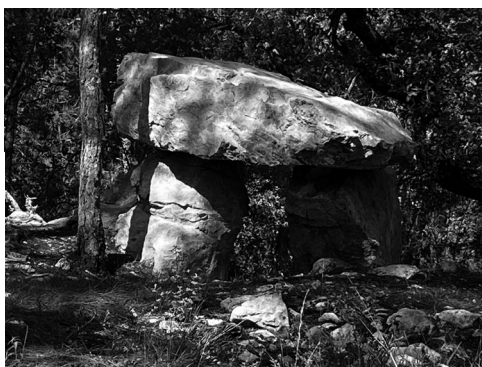

Dolmen de Peracabana

Plànol de forces tel·lúriques del dolmen de Peracabana

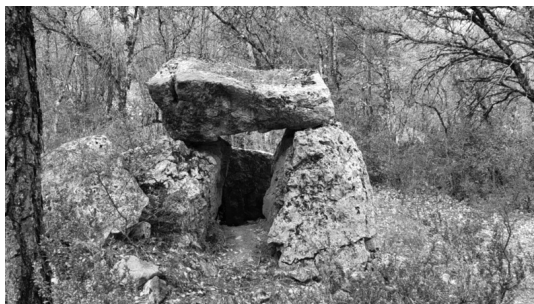

Dolmen de l'Oliva

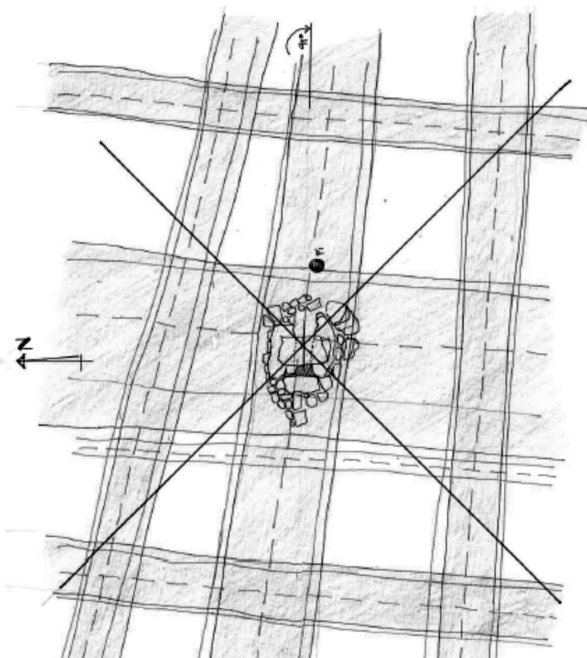

Plànol de forces tel·lúriques del dolmen de l'Oliva

Dolmen del Clot de les Canyes

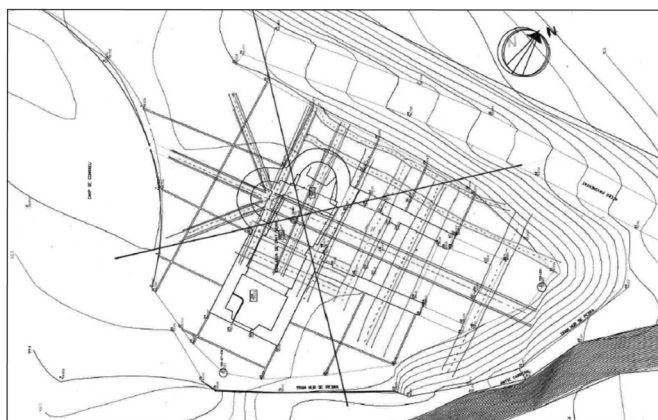

Plànol de forces
tel·lúriques del dolmen
del Clot de les Canyes

tipus: els de signe positiu i els de signe negatiu. Mentre que les energies positives suposen una recàrrega per als humans que hi mediten a prop, les energies de càrrega negativa suposen per a l'usuari un buidatge d'emocions que podrien haver estat, possiblement, mal gestionades. Aquestes càrregues de diferent signe estan donades per la categoria de corrent tel·lúric (línies Hartman) que les sustenta. A la vall de Cabó n'hem detectat cinc de signe positiu i tres de signe negatiu.

Església de Sant Serni de Cabó

Plànol de forces tel·lúriques
de l'església de Sant Serni
de Cabó

Hem de fer un breu apunt per parlar de l'església de Sant Serni de Cabó. Està capgirada, occidentalitzada a 268°, orientada a ponent en comptes de llevant. que la situa amb el capçal al sud, en comptes del nord. Per les medicions radiestèsiques realitzades semblaria que és un temple amb l'energia d'un dolmen de signe negatiu, una estructura pensada per viure la mort, o almenys un procés iniciàtic paral·lel. Seria possible que el temple ocupés l'espai d'un anterior dolmen? No és descartable, i tindria tot el sentit, ja que molt sovint ha passat aquest fenomen en altres llocs.

Les radiacions naturals emeses pels llocs i les coses eren un fenomen conegut des de temps prehistòrics. Els nostres avantpassats sabien escollir perfectament els bons llocs que volien habitar. En paraules del radiestesista Javier Petralanda, la preocupació per l'elecció de bons llocs ha estat una constant al llarg dels milers d'anys, i els cabdills i/o sacerdots eren hàbils en la gestió d'energies subtils i les persones tenien una sensibilitat afinada, avui perduda.¹²

Molt possiblement, aquestes estructures que avui ens semblen críptiques i misterioses, formen part d'una manera d'entendre la vida i la sanació molt diferent de l'actual, amb rituals d'iniciació avui desapareguts del tot, que incloïen la relació amb l'energia despresada pels corrents tel·lúrics.

Per a Thierry Gaultier, la construcció d'un indret de culte, tant si es tracta d'un dolmen, una església romànica o una catedral, pot ser comparat al de la construcció d'un instrument musical. El monument ha d'estar en vibració de l'aigua subterrània, per sobre de la qual se situa, i amb la qual ressonarà permanentment. Aquest saber, avui dia gairebé perdut, ens està assenyalant, pels signes, les escultures, els símbols, que aquí (a Cabó) es troba l'àlè de l'esperit del lloc.

Com a conclusió del nostre estudi, pensem en la importància que dona la simple consideració dels elements formals dels dòlmens com a construccions primitives, de caràcter contingent, enteses com a manifestació de la transcendència. No d'una altra manera poden respondre els dòlmens a l'estructura de la Línia Llei i al coneixement del que volien sacralitzar els iniciats impulsors d'unes estructures de subtil constitució, de relacions i màgia, de valors i capacitat d'aglutinació social d'uns habitants que han seguit al llarg del temps amb altres manifestacions religioses o mítiques assentades en el mateix lloc.

Notes

- 1- Juan SÁEZ. *Lugares de poder, los guardianes de la luz*. Ediciones Eco-Habitar, 2016.
- 2- Arthur FRISTENBERG. *El arco iris invisible*. Editorial Atalanta, 2021.
- 3- Xabier URIARTE. *Alimentación, energía y alteraciones de conducta*. Mandala ediciones, 2006.
- 4- Stéphane CARDINAUX. *Geometría Sagrada*. Terra et Sidera.
- 5- Juan SÁEZ. *Lugares de poder, los guardianes de la luz*. Ediciones Eco-Habitar, 2016.
- 6- Stéphane CARDINAUX *Geometrias sagradas*. Ed. Terra et Sidera, 2016.
- 7- P. CASANOVA. "Reflexió sobre Organyà". *Homenatge al P. Cebrià Baraut*. 2008.
- 8- "El bosc i la fusta". *Dossier Cadí Pedraforca* núm 35. Tardor-hivern 2023.
- 9- Declaració de bé cultural d'interès local. Consell Comarcal de l'Alt Urgell. 13 maig 2015.
- 10- Juli CÉSAR. *De Bello Galico*. Ed. Austral, 2017.
- 11- Stephen SKINNER. *Geometria Sagrada*. Gaia Editorial, 2007.
- 12- Javier PETRALANDA. *Boletín GEA* núm. 115, estiu 2022.

